

Company Sustainability Model Based on Financial Efficiency: Combination Technique DEMATEL-FANP¹

Saman Ebadi², Rasool Abdi³, Nader Rezaei⁴, Askar Pakmaram⁵

Received: 2022/05/05

Accepted: 2022/09/22

Research Paper

Abstract

Purpose: Company stability based on financial efficiency means maximizing the value of the company with its highest growth rate. Therefore, the purpose of the present study is to present a firm sustainability model based on financial efficiency based on DEMATEL-FANP combination. Technique.

Methodology: To achieve the purpose of the research, the data of 91 companies listed on the Tehran Stock Exchange during the period 2011 to 2018 were collected and the variables and indicators were analyzed using Dematel and Fuzzy ANP techniques.

Results: Research results show that among the variables, asset management and efficiency; and among the secondary indicators, operating cycle and accounts receivable cycle and operating profit ratio are of the highest importance in evaluating financial efficiency and optimization from the perspective of company sustainability.

Conclusion: The results of the combined Dematel and fuzzy ANP techniques show that asset management is the most important factor in evaluating financial efficiency and optimizing it from a company sustainability perspective.

Contribution: The application of sustainability leads to the theoretical development of sustainability theories in the company based on financial efficiency.

Keywords: Company Sustainability, Dematel and Fuzzy ANP Techniques, Financial Efficiency, Sustainability Model.

JEL Classification: M41.

1. DOI: 10.22051/JAASCI.2022.38929.1661

2. Ph.D. Student, Department of Accounting, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran. (ebadisaman1396@gmail.com).

3. Assistant Professor, Department of Accounting, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran. (abdi_rasool@yahoo.com).

4. Assistant Professor, Department of Accounting, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran. Corresponding Author. (naderrezaeimindoab@gmail.com).

5. Associate Professor, Department of Accounting, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran. (pakmaram@gmail.com).

الگوی پایداری شرکت مبتنی بر کارایی مالی: تکنیک ترکیبی

DEMATEL-FANP^۱

سامان عبادی^۲، رسول عبدی^۳، نادر رضائی^۴، عسگر پاک‌مرام^۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۳۱

مقاله پژوهشی

چکیده

هدف: پایداری شرکت مبتنی بر کارایی مالی به معنای حداکثرسازی ارزش شرکت با بالاترین نرخ رشد آن است. بنابراین، هدف از پژوهش حاضر، الگوی پایداری شرکت مبتنی بر مدل کارایی مالی بر اساس تکنیک ترکیبی دیمتل و ای ان پی فازی است.

روش: در راستای هدف پژوهش داده‌های ۹۱ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ جمع‌آوری و متغیرها و شاخص‌ها با استفاده از تکنیک دیمتل و ای ان پی فازی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که از میان متغیرها، مدیریت دارایی و کارایی و از میان شاخص‌های ثانویه، چرخه عملیاتی، چرخه حساب‌های دریافتی و نسبت سود عملیاتی، بالاترین اهمیت را در ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی از دیدگاه پایداری شرکت، دارا می‌باشند.

نتایج: نتایج تکنیک ترکیبی دیمتل و ای ان پی فازی نشان می‌دهد که برای ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی آن از دیدگاه پایداری شرکت، مهمترین عامل، مدیریت دارایی است.

دانش افزایی: کاربرد پایداری باعث گسترش نظری مفاهیم پایداری در شرکت براساس کارایی مالی می‌گردد.

واژه های کلیدی: پایداری شرکت، کارایی مالی، الگوی پایداری، دیمتل، ای ان پی فازی.

طبقه بندی موضوعی: M41

DOI: 10.22051/JAASCI.2022.38929.1661

۲. دانشجوی دکترا، گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران. (ebadisaman1396@gmail.com)

۳. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران. (abdi_rasool@yahoo.com)

۴. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران. نویسنده مسئول. (naderrezaeimindoab@gmail.com)

۵. دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران. (pakmaram@gmail.com)

مقدمه

در دنیای امروز با توجه به گسترش روزافزون واحدهای تجاری و همچنین صنعتی شدن این واحدها، مشکلات متعددی که ناشی از پیامدهای کسب و کار این واحدهای تجاری برای کسب سود است، برای محیط زیست و اجتماع به وجود آمده است. کاهش تنوع جانداران و گیاهان زیست محیطی، آلودگی آب و هوا، گرم شدن زمین و ... از جمله پیامدهای بالا بردن سود شرکت‌ها بدون توجه به محیط اطراف آنها بوده است. بنابراین، محققان بر این باورند که شرکت‌ها برای بقای خود در جامعه، باید تدابیری بیندیشند که نه تنها منافع سهامداران، بلکه منافع دیگر ذینفعان مانند کارکنان، تامین کنندگان، مشتریان، دولت‌ها و غیره را نیز در نظر بگیرند (فریمن، ۱۹۸۴: ۴۶). پیشرفت فناوری در دنیای کنونی از یک سو، به افزایش سطح رفاه و آسایش بشر منجر می‌شود، اما از سوی دیگر، در بلندمدت باعث آسیب رساندن به محیط‌های سازمانی به خصوص محیط زیست و تخریب کره زمین می‌گردد. منابعی که به صورت خدادادی در اختیار انسان گذاشته شده است، به اندازه‌ای مصرف گردیده که دیگر طبیعت فرصت بازسازی آن را پیدا نکرده است. این روند نگرانی‌هایی را در جهان نسبت به بقای آینده بشر به وجود آورده است، به طوری که در سال ۱۹۸۷، کمیته جهانی محیط زیست و توسعه سازمان ملل متحد گزارش تاثیر گذاری بانام «آینده متعارف ما» منتشر کرد و در این گزارش با اشاره به موضوع فوق، تعریفی مختصر و به یادماندنی از راه حل مساله فوق یعنی توسعه پایدار به این صورت ارائه داد: «بر آورد کردن نیاز امروز بدون به خطر انداختن نیازهای نسل آینده». این گزارش در حقیقت زنگ خطر برای تمامی انسان‌ها بود تا مساله را جدی بگیرند. همچنین، گزارش فوق وابستگی‌های متقابل بین محیط طبیعی، رفاه اجتماعی انسان و فعالیت‌های اقتصادی و نیاز به ایجاد و حفظ یک تعادل پویا بین این سه عامل را شناسایی نمود (سون و همکاران^۱، ۲۰۱۸: ۸۲).

نگرانی از پایداری در صنعت و شرکت بیش از هر زمان دیگری است. تولیدکنندگان علاوه بر مواجهه با فشار رقابتی، باید به طور فزاینده به استفاده از منابع، تصفیه ضایعات، انتشار گازهای گلخانه‌ای، آلودگی آب، رفاه کارمندان و غیره توجه کنند. عدم مدیریت به این مسائل می‌تواند به

1. Freeman

2. Sun

میزان قابل توجهی به پایداری شرکت آسیب رسانده و در نتیجه بر کارایی مالی شرکت تاثیر بگذارد. رفتارهای نادرست شرکت‌ها در مدیریت زیست‌محیطی و اجتماعی، کارایی مالی را کاهش داده و بر شهرت و اعتبار شرکت‌ها نیز تاثیرگذار است (وو^۱ و همکاران، ۲۰۱۹: ۳۶). در کانون رابطه قراردادی میان شرکت و ذینفعان، توجه به آینده قرار دارد و آینده هم از طریق پایداری مشهود خواهد شد. پایداری شرکت عبارت از رفع نیازهای حال حاضر بدون به خطر انداختن توانایی نسل‌های آتی برای رفع نیازهای خود می‌باشد. همچنین، کمیسیون جهانی محیط‌زیست در تعریف پایداری شرکت، بیان می‌کند که اصل اساسی برای تغییر جهانی و ماندن به‌عنوان وسیله‌ای برای برآوردن نیازهای نسل حاضر بدون به خطر انداختن نیازهای نسل آتی، است. بنابراین، به‌طور کلی می‌توان گفت که پایداری شرکت یعنی شرکت نسبت به تبعات فعالیت خود پاسخگو و مسئولیت‌پذیر باشد (لیو^۲ و همکاران، ۲۰۲۱: ۶۸۲). حسابداری پایدار مستلزم توجه به سیستم‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی (همه انواع سرمایه) در داخل و خارج از سازمان و برای زمان حال و آینده است. حسابداری پایدار، فرصتی را برای مشارکت بیشتر و بهتر با توسعه تجاری و صنعتی در جهت پایداری فراهم می‌آورد. بسیاری بر این باورند که حسابداری پایدار، امکان پاسخگویی در ابعادی را فراهم می‌آورد که همواره خواسته جامعه و مردم بوده است. عوامل مختلفی به‌طور بالقوه می‌تواند بر کیفیت گزارشگری پایداری تاثیرگذار باشد همانند محیط قانونی و اجتماعی کسب و کار، ساختار مالکیت شرکت، میزان نفوذ ذینفعان و غیره (آلوارزا و اورتاس^۳، ۲۰۱۷: ۳۳۹). ارزیابی کارایی مالی شرکت‌ها، هدایت‌کننده ارزیابی عینی عملکرد شرکت‌ها و توسعه سلامت آن است. اولین روش برای توسعه شرکت‌ها، بهبود کارایی مالی است که در تامین مالی شرکت نقش دارد. کارایی مالی به معنای انجام دادن درست فعالیت‌های مالی در شرکت است. در واقع می‌توان گفت که کارایی مالی، مقایسه‌ای در میان منابع مالی مختلف است که در جهت رسیدن به اهداف، مقاصد و فعالیت‌های خاص مورد استفاده قرار می‌گیرد (سیهات^۴ و همکاران، ۲۰۲۱: ۴۲). این برحسب سرمایه شرکت برای

1. Wu
2. Liu
3. Alvareza & Ortas
4. Cihat

توسعه محصولاتش، مبنایی معتبر و قابل اعتماد ایجاد می‌کند. سهم بیشتر بازار، قابل دستیابی است و شرکت هنگام رقابتی تر شدن، پایداری خود را حفظ می‌کند (چنگ و همکاران^۱، ۲۰۱۳: ۱۴). کارایی مالی، شاخص مهمی برای سنجش پایداری مالی شرکتی و پایداری شرکتی است. با این حال، پیروی کورکورانه از کارایی مالی همچنین می‌تواند منجر به کاهش کارایی واقعی شغلی شود (ادمانس^۲ و همکاران، ۲۰۱۶: ۲۱۵۶). از این رو، نحوه سنجش کارایی مالی شرکت‌ها و حفظ پایداری مالی شرکت‌ها به موضوع مهم و بحث‌برانگیزی برای متخصصان و پژوهشگران تبدیل شده است. تحقیقات موجود بر گزارش‌های مالی برای تجزیه و تحلیل کارایی مالی شرکت‌های معتبر و کاربرد شاخص‌های مالی از قبیل توانایی پرداخت بدهی، قابلیت عملیاتی، قابلیت‌های سودآوری و رشد به منظور سنجش کارایی مالی شرکت است (تسنگ و همکاران^۳، ۲۰۱۸: ۱۲۵۰). بر اساس توضیحات ارائه شده، پژوهش حاضر باهدف الگوی پایداری شرکت مبتنی بر مدل کارایی مالی بر اساس تکنیک ترکیبی دیمتل و ای‌ان‌پی‌فازی انجام شده است.

مبانی نظری و توسعه فرضیه‌ها

منشا و توسعه پایداری و اولین اقدامات پایداری واقعی پس از جنگ آلمان غربی و آلودگی شیمیایی به وجود آمد. پس از جنگ جهانی دوم، هنگامی که کشور و صنعت از ویرانه‌ها ساخته می‌شد. آلودگی بهانه‌ای برای رشد و توسعه تلقی شد، بعدها، زمانی که صنایع شیمیایی آلمان غربی رونق یافت، نگرانی‌های زیست‌محیطی افزایش یافت. مردم از خسارت‌های مختلفی که تجربه کرده بودند، شکایت داشتند. نماینده غول شیمیایی آلمان، برند. گرونوالد^۴ در مصاحبه با دیر اسپیگل^۵، اظهار داشت که سیاست‌های صحیح زیست‌محیطی یک مسئولیت شرکتی است که کنترل آسیب آن کافی نیست و سرمایه‌گذاری‌های زیست‌محیطی یک فرصت نوآوری برای شرکت است. وقتی برای

1. Cheng
2. Edmans
3. Tseng
4. Grunewald
5. Der Spiege

حفاظت از محیط‌زیست تحقیقاتی را معرفی می‌کنید، شما یک ارزش ایجاد می‌کنید (جونز و لویسنکی^۱، ۲۰۱۳: ۶۲۷).

هاوکن^۲ (۲۰۱۰: ۶۲) استراتژی‌های کسب‌وکار را به‌گونه‌ای که ارزش‌های تجاری و زیست‌محیطی کاملاً یکپارچه شوند، توسعه داد. او بیان می‌کند برای شرکت‌هایی که به دنبال رقابت هستند، پایداری یکی از بهترین راه‌های ایجاد نوآوری است.

به‌طورکلی، اقدامات منجر به پایداری بیشتر عبارتند از: جلوگیری از بروز آلودگی، به حداقل رساندن ضایعات و بازیافت زباله، راندمان انرژی، حفاظت از آب، تولید سبز، برنامه‌ریزی حمل‌ونقل سبز و جبران کربن (کین^۳، ۲۰۱۰: ۸۹). با این حال، از آنجا که این مراحل شرکت را به‌طور کامل پایدار نمی‌کند، بنابراین کین (۲۰۱۰)، مشابه هاوکن (۲۰۱۰) اظهار داشت که برای دستیابی به پایداری کامل، باید اقدامات بیشتری انجام شود. این اقدامات عبارتند از: تغییر فرایند تولید، تولید پایدار، تغییر زنجیره تامین برای استفاده از انرژی تجدید پذیر و یا محیط سازگار با محیط‌زیست، تغییر طراحی محصول به‌صورت دوستدار محیط‌زیست، اتخاذ سیستم‌های جدید خدمات محصول و همچنین، استفاده از هم‌افزایی بین موارد فوق. این اقدامات به سرمایه‌گذاری‌های بیشتر نیز نیاز دارد.

طبق گفته هاوکن (۲۰۱۰: ۹۲) در حال حاضر تجارت، فاقد اصول زیست‌محیطی است و برای آن که تجارت به شکلی درست طراحی شود، باید با وضعیت محیط‌زیست سازگار باشد. استفاده از روش تولید سنتی به معنای استفاده از روش بیهوده‌ای است، زیرا ارزان‌ترین و مقرون‌به‌صرفه‌ترین روش است. برعکس، در یک اقتصاد پایدار، همان‌طور که هاوکن (۲۰۱۰) اظهار داشت، تولید باید با کمترین هزینه و بیشتری بازدهی و سازگار با محیط‌زیست باشد. در غیر این صورت، "اقتصاد" و "پایداری" در تضاد با یکدیگر قرار می‌گیرند. صنایع نساجی و پوشاک، نمونه‌های مهمی از فقدان پایداری را نشان می‌دهند. این صنعت به دلیل قیمت مناسب پوشاک با تقاضای بالای مصرف‌کنندگان مواجه است. در پشت این پوشاک مقرون‌به‌صرفه، کارگران با درآمد کم و رفتارهای غیردوستدار

1. Jones & Lubinski

2. Hawken

3. Kane

محیط زیست قرار دارند (هاوکن، ۲۰۱۰). صنعت پوشاک و نساجی در اکثر مراحل زنجیره تامین، از فیبر گرفته تا تولید پوشاک، در معرض مشکلات شدید اکولوژیکی و اجتماعی است (هانسن و شلتگر^۱، ۲۰۱۳، ۳۵).

بسیاری از شرکت‌ها، به دلیل افزایش سرمایه‌گذاری‌های خود برای کسب درآمد، تمایل به سرمایه‌گذاری در پایداری را ندارند. حفظ ارزش زیست‌محیطی و ارزش تجاری نمایانگر دو ارزش در سایه پایداری است. این سایه پایداری، در حفظ پول و محیط زیست است. این ایده زمانی کاربرد دارد که عناصر اخلاقی نیز در تولید دخیل باشند. این باعث موفقیت در تجارت پایدار خواهد شد. بنابراین، شرکت‌ها با پیروی از عقاید اخلاقی یا محیطی می‌تواند سود کسب نمایند (پولتورزیسکی^۲، ۲۰۰۱: ۳۶).

این ایده توسط کین (۲۰۱۰) بیان شد: "تجارت سبز یک موسسه خیریه نیست". ایجاد مشاغل پایدار به معنای بهبود تجارت است. پس، تجارت پایدار باید با مشاغل عادی رقابت کند. دلیل اینکه کین (۲۰۱۰) و اوتمان^۳ (۱۹۹۸) این حقایق ابتدایی را یادآوری می‌کنند، این است که بسیاری از مشاغل برای غلبه بر پایداری سبز محصول شکست خورده‌اند (کین، ۲۰۱۰). جها (۲۰۱۱)، ناوارو گالرا و همکاران^۴ (۲۰۱۶)، بنیتز و همکاران^۵ (۲۰۱۸) و فخاری و همکاران (۱۳۹۴) بیان می‌کنند که سود عملیاتی در پایداری مالی نقش عمده‌ای دارد.

پورتر و کرامر^۶ (۲۰۱۱: ۴۵) در مورد یک مفهوم "برد-برد" بحث می‌کنند، جایی که عملکرد اجتماعی/زیست‌محیطی منجر به عملکرد بهتر بازار می‌شود. مفهوم "برد-برد" را می‌توان به عنوان یک رویکرد ارزش مشترک توصیف کرد که با ایجاد ارزش اقتصادی برای شرکت‌ها و پرداختن به چالش‌ها و مشکلات جوامع، تجارت و جوامع را به هم نزدیک می‌کند. این رویکرد می‌تواند نگاه مدیران را نسبت به نیازهای بزرگ که باید برآورده شود، بازارهای جدیدی که می‌توان آنها را تامین کرد، هزینه‌های داخلی، ضرر اجتماعی و مزایای رقابتی که می‌تواند از پرداختن به آنها برآید، باز

1. Hansen & Schaltegger
2. Poltorzycki
3. Ottman
4. Navarro-Gal
5. Benitez
6. Porter & Kramer

کند. نمونه‌هایی در مورد چگونگی دستیابی به این مفهوم "برد-برد"، تفکیک موفقیت محصولات بر اساس عملکرد خوب محیطی و اجتماعی و کاهش مصرف انرژی، آلودگی و زباله‌های مرتبط با یک محصول یا خدمات، با ایجاد نوآوری در طراحی جدید یا صرفه‌جویی در هزینه است (چارتر^۱، ۲۰۰۲: ۶۲).

هاشمی و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی تحت عنوان تاثیر عملکرد پایداری شرکت بر مزاد بازده سهام و سودآوری انجام داده‌اند. برای آزمون فرضیه‌ها، نمونه‌ای شامل ۱۴ شرکت به روش حذف سیستماتیک از بین شرکت‌های سیمان پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ انتخاب گردید. برای اندازه‌گیری سطح افشای عملکرد پایداری از تحلیل محتوای گزارش‌های سالانه هیئت‌مدیره استفاده شد. همچنین، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از مدل رگرسیون چند متغیره، به روش داده‌های ترکیبی استفاده گردید. نتایج حاصل از برآورد مدل‌های پژوهش نشان می‌دهد تاثیر عملکرد پایداری و افشا در سطح عملکرد اجتماعی/اقتصادی شرکت بر مزاد بازده سهام معنادار و معکوس است. همچنین، تاثیر عملکرد پایداری و سطح افشای عملکرد اجتماعی/اقتصادی شرکت بر روی سودآوری معنادار نمی‌باشند.

معصومی و همکاران (۱۳۹۷) پژوهشی تحت عنوان شناسایی متغیرهای موثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. برای اندازه‌گیری میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها از معیار جی آر آی استفاده شد. نتایج آزمون فرضیه‌ها بیانگر این است که متغیرهای اندازه شرکت، نقدینگی، سهامداران نهادی و دوگانگی وظایف مدیرعامل بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها تاثیر معناداری دارد. همچنین، سه متغیر عمر شرکت، دارایی نامشهود و استقلال هیئت‌مدیره بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها تاثیر معناداری ندارند.

بخردی نسب و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی تحت عنوان تاثیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر عملکرد مالی شرکت با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌گر ارزش ویژه نام و نشان تجاری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. نتایج این پژوهش نشان داد که بعد اقتصادی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و محرک اعتبار ارزش نام، عواملی مثبت و قابل توجه هستند. عامل محرک توسعه

برند، تاثیر مثبت و قابل توجهی را بر روی چندک‌های بالاتر عملکرد مالی شرکت دارد. یافته‌ها نشان‌دهنده تاثیر منفی بر عملکرد مالی شرکت در زمینه عامل محرک وفاداری به برند بودند. قاسمی و همکاران^۱ (۱۳۹۹) پژوهشی تحت عنوان بررسی تاثیرات انتشار گازهای گلخانه‌ای، عملکرد زیست‌محیطی و عملکرد اجتماعی بر عملکرد مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد که انتشار گازهای گلخانه‌ای شرکت‌ها همراه با عملکرد زیست‌محیطی و اجتماعی آنها بر عملکرد مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر معنی‌داری دارد. ساردانا و همکاران^۱ (۲۰۲۰) پژوهشی تحت عنوان پایداری مسئولیت اجتماعی و عملکرد شرکت در اقتصاد نوظهور انجام دادند. در این پژوهش، با استفاده از ابزار پیمایشی گروه تحقیق جهانی تولید، داده‌ها از شرکت‌های تولیدکننده در هند جمع‌آوری و سپس یک مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) برای رسیدن به یافته‌ها انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد که پایداری محیط‌زیست تاثیر مستقیمی بر عملکرد شرکت دارد، درحالی‌که تاثیر پایداری تامین‌کننده بر عملکرد شرکت با عملکرد زیست‌محیطی تعدیل شده است. توجه این یافته‌ها مبتنی بر بستر نهادی و نگرانی‌های عملی است که به منطق بازار مربوط می‌شود و گزینه‌های استراتژیک شرکت‌ها را شکل می‌دهد. بنابراین، این پژوهش با ارائه این نظریه به پایان می‌رسد که تئوری‌های غالب پایداری مسئولیت اجتماعی در کشورهای توسعه‌یافته غربی، مانند مسئولیت اجتماعی سیاسی شرکت‌ها و فعالیت سیاسی شرکت‌ها، ممکن است به عنوان نظریه‌ای برای درک اقدامات پایداری در یک اقتصاد نوظهور مناسب نباشد. گزینه‌های جایگزین برای این موارد را می‌توان با دیدگاه‌های نهادی و راهبردی برای پایداری ارائه داد که ممکن است بینش عمیق‌تری در زمینه اقتصاد نوظهور ارائه دهد.

گوپتا و گوپتا^۲ (۲۰۲۰) پژوهشی تحت عنوان تاثیر پایداری محیط‌زیست شرکت‌ها بر ابعاد عملکرد شرکت به سمت توسعه پایدار: شواهدی از هند انجام دادند. این پژوهش عملکرد مالی، عملکرد مشتری، عملکرد فرایند مشاغل داخلی و عملکرد یادگیری و رشد را چهار بعد عملکرد شرکت می‌داند. نتایج این پژوهش نشان داد که پایداری محیط‌زیست تاثیر مثبت و معنی‌داری بر چهار عملکرد حیاتی شرکت دارد.

1. Sardana

2. Gupta & Gupta

کانتل و کاسیا^۱ (۲۰۲۰) پژوهشی تحت عنوان اجرای پایداری در رستوران‌ها: یک مدل جامع از رانندگان، موانع و اثرات واسطه رقابت بر عملکرد شرکت انجام دادند. در این پژوهش اجرای تئوری پایداری در رستوران‌ها با نظریه پردازی و آزمایش یک مدل جامع از سابقه و اثرات انجام شده است. این امر به ترتیب با نگرش کارآفرینان و موانع پایداری، به ترتیب فشارهای مثبت و منفی به سمت پایداری را نشان می‌دهد، ضمن اینکه فرضیه رضایت مشتری و رقابت از تاثیر این شیوه‌ها بر عملکرد شرکت است. نتایج این بررسی نشان می‌دهد که نگرش پایداری فشار را به سمت پایداری اعمال می‌کند، درحالی که موانع از نظر هزینه، ترس از تنظیم یا شک و تردید در مورد مزایای دارای اثرات منفی، اما کمتری هستند. اجرای پایداری به عملکرد شرکت از طریق دو اقدام واسطه شامل رقابت و رضایت مشتری کمک می‌کند.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر گردآوری داده‌ها، توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. پژوهش حاضر به صورت کمی انجام شده و از دو روش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها شامل تکنیک دیمتل و ای ان پی فازی استفاده نموده است. روش دیمتل در سال‌های ۱۹۷۲ تا ۱۹۷۶ توسط موسسه آبا تئلو میمیری^۲ در جنوا ارائه گردید و امروزه در بسیاری از پروژه‌ها از این روش بهره گرفته می‌شود. این روش روابط علی معلولی مابین شاخص‌ها را در مسائل تصمیم‌گیری به یک مدل ساختاری ملموس تبدیل می‌کند و روش جامعی برای تهیه و تجزیه و تحلیل یک مدل ساختاری که شامل روابط علی / معلولی بین عوامل پیچیده است، می‌باشد. تکنیک دیمتل بر اساس گراف‌های جهت‌دار عمل می‌کند و این گراف‌ها قادر به نمایش روابط جهت‌دار میان زیرسیستم‌ها هستند. نتیجه روش دیمتل، تقسیم عوامل موجود به دو گروه علت و معلول است. گام‌های روش دیمتل به صورت زیر است (اصغر پور، ۱۳۹۷):

- گام ۱) تشکیل ماتریس روابط مستقیم
- گام ۲) نرمال کردن ماتریس روابط مستقیم
- گام ۳) تشکیل ماتریس روابط کلی
- گام ۴) تهیه نمودار علی

روش ای ان پی فازی نیز یکی از روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه است که با محیط فازی در رابطه است. در این روش با استفاده از تکنیک سوپر ماتریس روش ای ان پی فازی انجام می‌شود. وزن معیارها را می‌توان از روش‌هایی همچون، روش چانگ یا روش بهبود یافته به دست آورد. سپس، با استفاده از تکنیک سوپر ماتریس ای ان پی وزن نهایی محاسبه شود. گام‌های روش ای ان پی فازی به صورت زیر انجام شده است (اصغر پور، ۱۳۹۷):

گام (۱) ساختن مدل و ساختار بندی مدل

گام (۲) مقایسات زوجی بردارهای اولویت

گام (۳) تشکیل سوپر ماتریس

گام (۴) انتخاب بهترین گزینه

برای دستیابی به متغیرهای پژوهش، از متغیرهای مورد استفاده در مقاله لان و همکاران (۲۰۱۹) استفاده گردید که در جدول (۱) ارائه شده‌اند. این متغیرها شامل متغیرهای اصلی و شاخص‌های ثانویه‌ای هستند که مربوط به متغیرهای اصلی ارائه شده، می‌باشند. متغیرها و شاخص‌های ثانویه به نحوی انتخاب شده‌اند که پایداری شرکت‌ها را مبتنی بر کارایی مالی نشان می‌دهد. پایداری شرکت مبتنی بر کارایی مالی به معنای حداکثر سازی ارزش شرکت با بالاترین نرخ رشد بر مبنای شرایط مالی ثابت بدون اتمام منابع مالی آن است. پایداری اساساً بیانگر جریان نقدی سریع و ثابت، گردش موجودی سریع و سطح پایین حساب‌های دریافتی است. کارایی مالی بالای شرکت منجر به پایداری بیشتر شرایط مالی آن می‌شود. بنابراین، متغیرهای این مطالعه به صورتی هستند که بر اساس کارایی مالی تدوین شده‌اند و پایداری شرکت را چه از نظر پایداری مالی و چه پایداری محیط زیست تامین می‌کند. متغیرهای اصلی به‌عنوان معیارها و شاخص‌های ثانویه به‌عنوان زیرمعیارها جهت تحلیل دیمتل و ای ان پی فازی در نظر گرفته شده‌اند. قابلیت سودآوری، کارایی، مدیریت بدهی و مدیریت دارایی، در بهبود تامین مالی شرکت نقش دارند که منجر به توسعه تولید محصولات و خدمات به صورت قابل اعتماد می‌شود. در صورت تامین مالی درست و مناسب، سهم بیشتر بازار در اختیار شرکت قرار می‌گیرد و پایداری شرکت محفوظ می‌ماند (تسنگ و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۲۵۴). جامعه آماری، کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ هستند که تعداد ۹۱ شرکت به روش حذف سیستماتیک به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. جهت وزن دهی

1. Lan

2. InvEntory Turnover

به شاخص‌های ثانویه و متغیرها از تکنیک دیمتل استفاده شده است. جهت ورود متغیرها به نرم‌افزار، هر شرکت به‌عنوان یک خبره در نظر گرفته شده و داده‌های ۹۱ شرکت به‌صورت جداگانه وارد نرم‌افزار شده است. بنابراین، تجزیه و تحلیل بر اساس داده‌های وارد شده برای هر شرکت می‌باشد. پس از وزن‌دهی به متغیرها و شاخص‌های ثانویه، اولویت‌بندی این شاخص‌ها و متغیرها توسط تکنیک ای‌ان‌پی فازی جهت ارائه سیستم ارزیابی شاخص برای بهینه‌سازی کارایی مالی از دیدگاه پایداری شرکت انجام شد. تکنیک دیمتل توسط نرم‌افزار Super Decisions انجام شده‌اند. BT DEMATEL Solver و تکنیک ای‌ان‌پی فازی توسط نرم‌افزار Super Decisions انجام شده‌اند.

جدول ۱. تعریف عملیاتی متغیرهای تحقیق

متغیرها	شاخص ثانویه
قابلیت سودآوری (earningability)	سود هر سهم (Earnings per share)
	سود پرداختی هر سهم (Dividend per share)
	نسبت قیمت به سود (Price earnings ratio)
	دارایی خالص در هر سهم (Net assets per share)
کارایی (efficiency)	نسبت حاشیه سود (Margin of safety ratio)
	گردش مالی کالا (Merchandise turnover)
	نسبت سود عملیاتی (Cross ratio)
مدیریت بدهی (debtmanagement)	نسبت دارایی به بدهی (Asset-Liability Ratio)
	نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام (Debt to equity ratio)
	نسبت خالص دارایی‌های ثابت به بدهی (Tangible net debt ratio)
	نسبت پوشش نرخ بهره (Interest coverage ratio)
مدیریت دارایی (management asset)	نسبت گردش موجودی کالا (Inventory turnover ratio)
	چرخه حساب‌های دریافتی (Account receivable turnover)
	چرخه عملیاتی (Operating cycle)

منبع: لان و همکاران (۲۰۱۹)

یافته‌های پژوهش

• تکنیک دیمتل

در این بخش، شاخص‌های ثانویه و متغیرهای ارائه شده توسط تکنیک دیمتل وزن‌دهی شده‌اند. همان‌طور که گفته شد، تکنیک دیمتل بر مبنای چند گام انجام می‌پذیرد. در نهایت وزن‌دهی شاخص‌های ثانویه بر اساس تکنیک دیمتل به صورت جدول (۲) می‌باشد. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، شاخص ۱۴، ۱۳ و ۷ به ترتیب بالاترین وزن‌ها را در تکنیک دیمتل به دست آوردند. بنابراین، چرخه عملیاتی، چرخه حساب‌های دریافتی و نسبت سود عملیاتی بالاترین اهمیت را در میان شاخص‌های ذکر شده دارا می‌باشند.

جدول ۲. وزن‌دهی شاخص‌های ثانویه

وزن استاندارد	R-J	R+J	J	R	شرح شاخص	شماره شاخص
۰/۳۱۴	۱/۰۸۲	۱/۱۰۲	۰/۱۰	۱/۰۹۲	چرخه عملیاتی	شاخص ۱۴
۰/۱۶۸	۰/۵۷۲	۰/۵۹۲	۱/۰۱۰	۰/۵۸۲	چرخه حساب‌های دریافتی	شاخص ۱۳
۰/۰۸۱	۰/۲۸۲	۰/۲۸۶	۰/۰۰۱	۰/۲۸۴	نسبت سود عملیاتی	شاخص ۷
۰/۰۷۳۱	۰/۲۵۲	۰/۲۵۶	۰/۰۰۲	۰/۲۵۴	دارایی خالص	شاخص ۴
۰/۰۶۲	۰/۲۱۶	۰/۲۱۹	۰/۰۰۱	۰/۲۱۷	نسبت گردش موجودی کالا	شاخص ۱۲
۰/۰۵۵	۰/۱۸۴	۰/۲۰۲	۰/۰۰۸	۰/۱۹۳	گردش مالی کالا	شاخص ۶
۰/۰۴۷	۰/۱۳۴	۰/۱۹۸	۰/۰۳۱	۰/۱۶۶	نسبت قیمت به سود	شاخص ۳
۰/۰۴۱	۰/۱۳۵	۰/۱۵۲	۰/۰۰۸	۰/۱۴۴	سود هر سهم	شاخص ۱
۰/۰۴۰	۰/۱۳۷	۰/۱۴۵	۰/۰۰۴	۰/۱۴۱	سود پرداختی هر سهم	شاخص ۲
۰/۰۳۷	۰/۰۹۹	۰/۱۶۴	۰/۰۳۲	۰/۱۳۱	نسبت حاشیه سود	شاخص ۵
۰/۰۲۶	-۲/۳۶۴	۲/۵۴۸	۲/۴۵۶	۰/۰۹۲	نسبت پوشش نرخ بهره	شاخص ۱۱
۰/۰۲۵	-۰/۷۶۰	۰/۹۳۹	۰/۸۴۹	۰/۰۸۹	نسبت خالص دارایی‌های ثابت به بدهی	شاخص ۱۰
۰/۰۱۳	۰/۰۳۵	۰/۰۶۰	۰/۰۱۲	۰/۰۴۷	نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام	شاخص ۹
۰/۰۱۰	-۰/۰۰۷	۰/۰۸۱	۰/۰۴۴	۰/۰۳۷	نسبت دارایی به بدهی	شاخص ۸

منبع: یافته‌های پژوهش

پس از وزن‌دهی به شاخص‌های ثانویه، متغیرهای مورد استفاده در پژوهش که شامل چهار متغیر می‌باشند وزن‌دهی شدند. وزن‌دهی متغیرها بر اساس تکنیک دیمتل به صورت جدول (۳) است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، مدیریت دارایی، کارایی، مدیریت بدهی و قابلیت سودآوری به ترتیب وزن‌های ۰/۴۱۸، ۰/۲۷۸، ۰/۱۶۴ و ۰/۱۴۰ را از نظر اهمیت دارا می‌باشند.

جدول ۳. وزن‌دهی متغیرها

وزن استاندارد	R-J	R+J	J	R	شرح متغیر	شماره متغیر
۰/۴۱۸	۱/۵۶۲۳ ۱/۵۶۲	۱/۷۷۰	۰/۱۰۴	۱/۶۶۶	مدیریت دارایی	متغیر ۴
۰/۲۱۸	۱/۰۱۲۸ ۱/۰۱۲	۱/۲۰۷	۰/۰۹۷	۱/۱۰۹	کارایی	متغیر ۲
۰/۱۶۴	-۲/۸۳۱۱ -۲/۸۳۱	۴/۱۳۶	۳/۴۸۴	۰/۵۶۲	مدیریت بدهی	متغیر ۳
۰/۱۴۰	۰/۲۵۵۹ ۰/۲۵۵	۰/۸۴۵	۰/۲۹۵	۰/۵۵۰	قابلیت سودآوری	متغیر ۱

منبع: یافته‌های پژوهش

• تکنیک ای ان پی فازی

پس از وزن‌دهی شاخص‌های ثانویه و متغیرها، رتبه‌بندی آنها توسط روش ای ان پی فازی انجام شده است. شکل‌های (۱) و (۲) به ترتیب رتبه‌بندی را برای شاخص‌های ثانویه و متغیرها نشان می‌دهد. چنانچه ملاحظه می‌شود، از میان شاخص‌های ثانویه، شاخص ۱۴ (چرخه عملیاتی)، شاخص ۱۳ (چرخه حساب‌های دریافتی) و شاخص ۷ (نسبت سود عملیاتی) به ترتیب رتبه‌های اول، دوم و سوم را در میان سایر شاخص‌های ثانویه به لحاظ اهمیت دارا هستند. همچنین، از میان متغیرها، متغیر ۴ (مدیریت دارایی) و متغیر ۲ (کارایی) به ترتیب رتبه‌های اول و دوم را در میان سایر متغیرها به لحاظ اهمیت دارند.

Name	Graphic	Ideals	Normals	Raw
1sh		0.131847	0.041429	0.041429
2sh		0.129299	0.040628	0.040628
3sh		0.152229	0.047833	0.047833
4sh		0.232803	0.073151	0.073151
5sh		0.120701	0.037927	0.037927
6sh		0.177070	0.055639	0.055639
7sh		0.260510	0.081857	0.081857
8sh		0.033758	0.010607	0.010607
9sh		0.043631	0.013710	0.013710
10sh		0.081847	0.025718	0.025718
11sh		0.084395	0.026519	0.026519
12sh		0.199363	0.062644	0.062644
13sh		0.535032	0.168118	0.168118
14sh		1.000000	0.314220	0.314220

شکل ۱. خروجی تکنیک مبتنی بر دیمتل و ای ان پی فازی برای شاخص‌های ثانویه

Name	Graphic	Ideals	Normals	Raw
v1		0.334928	0.140000	0.070000
v2		0.665071	0.278000	0.139000
v3		0.392344	0.164000	0.082000
v4		1.000000	0.418000	0.209000

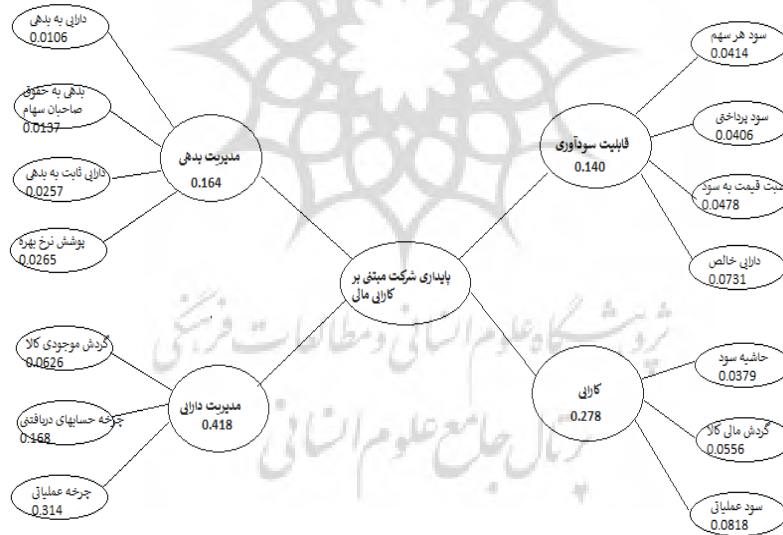
شکل ۲. خروجی تکنیک مبتنی بر دیمتل و ای ان پی فازی برای متغیرها

در یک جمع‌بندی کلی، نتایج حاصل از وزن‌دهی و رتبه‌بندی شاخص‌های ثانویه و متغیرهای شناسایی شده به شرح جدول (۴) است. همچنین، الگوی نهایی با توجه به نتایج به دست آمده، بر اساس شکل (۳) است.

جدول ۴. نتایج نهایی تکنیک دیمتل و ای ان پی فازی

متغیرها	شاخص ثانویه
قابلیت سودآوری (۰/۱۴۰)	سود هر سهم (۰/۰۴۱۴)
	سود پرداختی هر سهم (۰/۰۴۰۶)
	نسبت قیمت به سود (۰/۰۴۷۸)
	دارایی خالص در هر سهم (۰/۰۷۳۱)
کارایی (۰/۲۷۸)	نسبت حاشیه سود (۰/۰۳۷۹)
	گردش مالی کالا (۰/۰۵۵۶)
	نسبت سود عملیاتی (۰/۰۸۱۸)
	نسبت دارایی به بدهی (۰/۰۱۰۶)
مدیریت بدهی (۰/۱۶۴)	نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام (۰/۰۱۳۷)
	نسبت خالص دارایی‌های ثابت به بدهی (۰/۰۲۵۷)
	نسبت پوشش نرخ بهره (۰/۰۲۶۵)
	نسبت گردش موجودی کالا (۰/۰۶۲۶)
مدیریت دارایی (۰/۴۱۸)	چرخه حساب‌های دریافتی (۰/۱۶۸)
	چرخه عملیاتی (۰/۳۱۴)

منبع: یافته‌های پژوهش

شکل ۲. الگوی نهایی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه با توجه به اهمیت محیط‌زیست و پایداری آن، پایداری شرکت‌ها اهمیت بیشتری از گذشته دارد. بر اساس پایداری و لزوم استفاده از آن، کارایی مالی نیز اهمیت دارد. بنابراین، هدف از پژوهش حاضر، الگوی پایداری شرکت مبتنی بر کارایی مالی هست. این مطالعه بر اساس تکنیک ترکیبی دیمتل و ای‌ان‌پی‌فازی، هدف پژوهش را برای ۹۱ شرکت بازار اوراق بهادار تهران در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ مورد بررسی قرار داده است. نتایج تکنیک ترکیبی دیمتل و ای‌ان‌پی‌فازی نشان می‌دهد که برای ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی آن از دیدگاه پایداری شرکت، مهمترین عامل، مدیریت دارایی با وزن ۰/۴۱۸ است. مدیریت دارایی مجموعه‌ای از دستگاه‌ها و فرآیندهای روشمند برای نگهداری، بکارگیری و توسعه دارایی‌های یک شرکت است. در این چهارچوب معمولاً روش‌های مهندسی با تجربیات و تئوری‌های اقتصادی ترکیب می‌شوند و با تکمیل این فرآیند، ابزاری به وجود می‌آید که به‌طور منظم و با روندی منطقی در تصمیم‌گیری‌های آتی به کاربرده می‌شود. به عبارت دیگر، مدیریت دارایی، چهارچوبی را برای طراحی و پیاده‌سازی برنامه‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت آینده یک گروه یا مجموعه مشخص می‌کند. هدف از مدیریت دارایی، افزایش سود و منفعت یک مجموعه در جهت پیشبرد اهداف تعریف شده برای آن بر پایه امکانات و منابع موجود است. این روش، ارزیابی‌های اقتصادی در سطوح مدیریت سرمایه‌گذاری‌های پروژه‌ای، شبکه‌ای و دستگاهی را باهم ترکیب می‌کند. اطلاعات به‌دست‌آمده از این روش به‌عنوان ابزاری برای تصمیم‌گیری در جهت سرمایه‌گذاری‌های سودده آتی برای مجموعه، در نظر گرفته می‌شود و کمک می‌کند تا تصمیمات آتی بهتر و دقیق‌تری اتخاذ شود. مدیریت دارایی در تحقیق حاضر، مهمترین شاخص ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی آن از دیدگاه پایداری شرکت به شمار می‌رود. هدف از مدیریت دارایی، افزایش سود و منفعت شرکت در جهت پیشبرد اهداف است که بر پایه امکانات و منابع موجود شرکت انجام می‌شود. بنابراین، در صورتی که دستگاه‌ها و فرآیندهای روشمندی برای نگهداری، بکارگیری و توسعه دارایی‌های شرکت انجام شود، کارایی مالی شرکت بهبود یافته که در راستای آن می‌توان به پایداری شرکت نیز دست‌یافت. پس از مدیریت دارایی، کارایی، با وزن ۰/۲۷۸ اولویت دوم را از نظر شاخص ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی آن از دیدگاه پایداری شرکت

دارد. کارایی به معنای عملکرد مناسب با توجه به به کارگیری از حداکثر منابع موجود در شرایط معین می‌باشد. برای کارایی بحث کاهش اتلاف منابع اهمیت بسیار دارد. با افزایش کارایی، بهره‌وری تولید نیز بالا رفته و در نهایت سودآوری را برای شرکت به ارمغان می‌آورد. کارایی حداکثر نمودن ارزش ستاده‌ها با توجه به نهاده‌های معین و پرهیز از اتلاف نهاده‌ها تعریف می‌شود و اگر عملکرد اقتصادی همراه با کارایی باشد، قیمت به سمت هزینه نهایی منتقل می‌شود و بدین ترتیب مزاد رفاه کل شرکت حداکثر می‌شود (خداداد کاشی، ۱۳۹۱). کارایی با افزایش نسبت ستاده به داده، تامین مالی شرکت را با سهولت بیشتری پیش برده و پایداری شرکت را به وجود خواهد آورد. بنابراین، کارایی مالی و بهینه‌سازی آن تحت تاثیر مستقیم با کارایی شرکت است.

پس از دو متغیر مدیریت دارایی و کارایی که بالاترین اولویت را برای شاخص ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی آن از دیدگاه پایداری شرکت داشتند، مدیریت بدهی با وزن ۰/۱۶۴ و قابلیت سودآوری با وزن ۰/۱۴۰، اولویت‌های سوم و چهارم را برای پایداری شرکت مبتنی بر کارایی مالی دارا می‌باشند. بنابراین، می‌توان گفت که مدیریت بدهی و قابلیت سودآوری نسبت به مدیریت دارایی و کارایی اهمیت کمتری دارند. هرچند که وزن این دو متغیر چندان اندک نیست و این دو به‌نوبه خود نیز برای پایداری شرکت و کارایی مالی موثر هستند. همچنین، برای این امر لازم است مدیریت بدهی برای ارزیابی میزان بدهی شرکت و قابلیت سودآوری برای بالا بردن سودآوری شرکت، نیز مورد توجه قرار گیرد.

از میان شاخص‌های ثانویه بررسی شده، شاخص‌هایی که مربوط به مدیریت دارایی و کارایی هستند، اولویت بیشتری نسبت به دیگر شاخص‌ها دارند. بنابراین، به ترتیب چرخه عملیاتی، چرخه حساب‌های دریافتی و نسبت سود عملیاتی به ترتیب با وزن‌های ۰/۳۱۴، ۰/۱۶۸ و ۰/۰۸۱۸، بالاترین اهمیت را در میان سایر شاخص‌های کارایی مالی از دیدگاه پایداری شرکت دارا می‌باشند. در صورتی که این سه شاخص ثانویه در شرکت برقرار باشند، تامین مالی شرکت بهبود یافته و در نهایت پایداری شرکت را به دنبال خواهد داشت.

چرخه عملیاتی به تعداد روزهای مورد نیاز برای انجام عملیات یک کسب و کار گفته می‌شود. به گفته دچاو^۱ (۱۹۹۴)، میانگین زمان بین وجوه مصرف شده برای تولید محصولات و وجوه دریافت

شده از فروش محصولات، چرخه عملیاتی نامیده می‌شود. علاوه بر آن، دچاو بیان می‌کند که مدت چرخه عملیاتی میزان سرمایه در گردش را تعیین می‌کند، شرکت‌ها با چرخه عملیاتی طولانی‌تر نیازمند سرمایه در گردش بالاتری هستند، تا بتوانند فعالیت‌های عملیاتی خود را در سطح عادی نگه‌دارند. چرخه عملیاتی شرکت می‌تواند تحت تاثیر عواملی از قبیل نوع تجارت، کارایی مدیریت و موارد دیگر باشد. چرخه عملیاتی و سرمایه در گردش شرکت باید طبق روال عادی خود باشد (وانگ و همکاران، ۲۰۱۴). به‌طور کلی، چرخه عملیاتی، عامل بسیار مهمی است که از روش‌های مدیریت دارایی به شمار می‌رود و توسط آن می‌توان کارایی مالی شرکت را بهینه نمود.

چرخه حساب‌های دریافتی نشان‌دهنده مطالبات شرکت از اشخاص و دیگر شرکت‌ها می‌باشد. این حساب ممکن است از فروش کالا یا ارائه خدمات، پرداخت مساعده، پرداخت وام یا مواردی مانند آن باشد. چرخه حساب‌های دریافتی مطابق با نتایج به‌دست‌آمده از تحقیق، نقش مهمی در بهینه‌سازی کارایی مالی شرکت دارد. توسط چرخه حساب‌های دریافتی، دارایی شرکت افزایش یافته و همچنین، بدهی شرکت کاهش می‌یابد. افزایش دارایی و کاهش بدهی در مجموع بهینه‌سازی کارایی مالی شرکت را به دنبال دارد نسبت سود عملیاتی نیز عامل مهمی در بهینه‌سازی کارایی مالی از دیدگاه پایداری شرکت دارا می‌باشد. سود عملیاتی، نشان‌دهنده باقیمانده سود پس از محاسبه تمام هزینه‌های عملیاتی مربوط به شرکت است. علاوه بر بهای تمام‌شده کالای فروش رفته، هزینه‌های اداری، عمومی و هزینه‌هایی مانند اجاره و بیمه، حمل‌ونقل و کرایه در محاسبه سود عملیاتی در نظر گرفته می‌شوند. در حقیقت، تمام هزینه‌هایی که برای حفظ فعالیت شرکت ضروری هستند در محاسبه سود عملیاتی در نظر گرفته می‌شوند. بنابراین، از آنجاکه سود عملیاتی شامل محاسبه تمام هزینه‌های عملیاتی مربوط به شرکت است، نقش بسیار مهمی در کارایی مالی شرکت دارد، زیرا سود عملیاتی، قابلیت سوددهی عملیاتی شرکت را مشخص می‌کند.

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش پیشنهاد می‌شود با توجه به آن‌که برای ارزیابی کارایی مالی و بهینه‌سازی آن از دیدگاه پایداری شرکت، مهمترین عامل، مدیریت دارایی است، پیشنهاد می‌شود شرکت‌ها مدیریت دارایی را به‌طور کامل در شرکت خود پیاده‌سازی نمایند. پیاده‌سازی مدیریت دارایی به روش‌های گوناگون انجام می‌شود. این روش‌ها شامل (۱) رصد دارایی به‌طور آنی،

۲) مدیریت دارایی به صورت تکنولوژی ابری، ۳) دستیابی به جزئیات و اطلاعات دقیق، ۴) تشخیص دارایی های کاذب، ۵) انجام فعالیت های عملیاتی با کارایی بیشتر، ۶) پیش بینی هزینه و بودجه شرکت و در نهایت، ۷) تشخیص روندها در کسب و کار می باشند. بنابراین، سازمان ها باید این هفت مورد را برای ارتقای مدیریت دارایی در سازمان خود مدنظر داشته باشند. با توجه به آن که کارایی از دیدگاه پایداری شرکت اهمیت زیادی دارد، جهت افزایش کارایی شرکت باید از تمام منابع در دسترس در جهت بهینه استفاده شود و از هدر دادن منابع جلوگیری گردد. شرکت ها می توانند از طریق کارایی درونی و کارایی تخصیصی، کارایی شرکت خود را افزایش داده که به بهبود پایداری شرکت کمک می کند.

منابع

- اصغر پور، محمدجواد. (۱۳۹۷). تصمیم‌گیری‌های چندمعیاره، تهران: دانشگاه تهران.
- بخردی‌نسب، وحید و ژولانژاد، فاطمه. (۱۳۹۹). تأثیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر عملکرد مالی شرکت با در نظر گرفتن نقش تعدیلگر ارزش ویژه نام و نشان تجاری. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۰(۴)، ۲۷-۷۲.
- فخاری، حسین و مهرابی، مهدی و ییلویی خمسلویی، مالک و قاسمی، احمد، ۱۳۹۴، عوامل موثر بر گزارشگری پایداری شرکتها، سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهشهای کاربردی در مدیریت و حسابداری، تهران، <https://civilica.com/doc/465923>
- قاسمی، محمد. محمدی، موسی. امین‌پناه، چپاه. (۱۳۹۹). بررسی تأثیرات انتشار گازهای گلخانه‌ای، عملکرد زیست‌محیطی و عملکرد اجتماعی بر عملکرد مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۰(۴)، ۹۳-۱۱۰.
- معصومی، س.، و صالح نژاد، س.، و ذبیحی زرین کلایی، ع. (۱۳۹۷). شناسایی متغیرهای موثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابرسی، ۱۸(۷۰)، ۱۹۵-۲۲۱.
- هاشمی، سید عباس. قاسمی، محمدرضا و رفیعی شهرکی، احمدرضا. (۱۳۹۸). تأثیر عملکرد پایداری شرکت بر مزاد بازده سهام و سودآوری. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۹(۲)، ۱۱۹-۱۳۸.

References

- Asgharpour, Mohammad Javad, (2015), Multi-Criteria Decision Making, Tehran: *University of Tehran* [In Persian]
- bekhradi nasab, V., & zholanezhad, F. (2020). The Role of value Moderator of the Brand Name on the Relationship between Corporate Social Responsibility and Financial Performance of firms Listed in Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting and Social Interests*, 10(4), 27-72. doi: 10.22051/ijar.2019.23306.1475 [In Persian]
- Benitez, J., Chen, Y., Teo, T. S., & Ajamieh, A. (2018). Evolution of the impact of e-business technology on operational competence and firm profitability: A panel data investigation. *Information & management*, 55(1), 120-130.
- Cantele, S., & Cassia, F. (2020). Sustainability implementation in restaurants: A comprehensive model of drivers, barriers, and competitiveness-mediated effects on firm performance. *International Journal of Hospitality Management*, 87, 102510.
- Charter, M., Peattie, K., Ottman, J., & Polonsky, M. J. (2002). Marketing and sustainability, Centre for Business Relationships, Accountability, Sustainability and Society (BRASS), in association with *The Centre for Sustainable Design*.

- Cheng, M., Dhaliwal, D., & Zhang, Y. (2013). Does investment efficiency improve after the disclosure of material weaknesses in internal control over financial reporting?. *Journal of accounting and economics*, 56(1), 1-18.
- Edmans, A., Heinle, M. S., & Huang, C. (2016). The real costs of financial efficiency when some information is soft. *Review of Finance*, 20(6), 2151-2182.
- Fakhari, Hussein Mehrabi, Mehdi; Yabloi Khumslui, owner; Ghasemi, Ahmad, (2015) (3rd International Conference on Applied Research in Management and Accounting. Tehran. <https://civilica.com/doc/465923>[In Persian]
- Freeman, R. E. (2010). Strategic management: A stakeholder approach. *Cambridge university press*.
- Gallego-Álvarez, I., & Ortas, E. (2017). Corporate environmental sustainability reporting in the context of national cultures: A quantile regression approach. *International Business Review*, 26(2), 337-353 .
- Ghasemi, M., Mohammadi, M., & Amin Panah, C. (2020). Investigating the Effects of Greenhouse Gas Emissions, Environmental Performance and Social Function on Financial Performance of firms listed on Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting and Social Interests*, 10(4), 93-110. doi: 10.22051/jaasci.2021.27062.1543[In Persian]
- Gupta, A. K., & Gupta, N. (2020). Effect of corporate environmental sustainability on dimensions of firm performance—Towards sustainable development: Evidence from India. *Journal of Cleaner Production*, 253, 119948.
- Hansen, E. G., & Schaltegger, S. (2013). 100 per cent organic? A sustainable entrepreneurship perspective on the diffusion of organic clothing. *Corporate Governance Hashemi, S., Ghasemi, M., & rafiee shahraki, A. (2019). Effect of Corporate Sustainability on Excess Stock Returns and Profitability. Journal of Accounting and Social Interests*, 9(2), 119-138. doi: 10.22051/ijar.2018.22009.1430.
- Hawken, P., & Niznik, L. (1992). The ecology of commerce (pp. 93-100). *Community Sustainability Resource Institute*.
- Jha, A. (2019). Financial reports and social capital. *Journal of Business Ethics*, 155(2), 567-596.
- Kane, G. (2009). Three secrets of green business: Unlocking competitive advantage in a low carbon economy. *Routledge*.
- Kirschenmann, K., Malinen, T., & Nyberg, H. (2016). The risk of financial crises: Is there a role for income inequality? *Journal of International Money and Finance*, 68, 161-180.
- Kraten, M. (2014). Sustainability-The Accounting Perspective. *Your industry. One source*.
- Lan, S., Yang, C., & Tseng, M. L. (2019). Corporate sustainability on causal financial efficiency model in a hierarchical structure under uncertainties. *Journal of Cleaner Production*, 237, 117769.

- Liu, T., Liu, H., Zhang, Y., Song, Y., Su, Y., & Zhu, Y. (2020). Linking governance structure and sustainable operations of Chinese manufacturing firms: The moderating effect of internationalization. *Journal of Cleaner Production*, 253, 119949.
- Liu, T., Wang, J., Zhu, Y., & Qu, Z. (2021). Linking economic performance and sustainable operations of China's manufacturing firms: What role does the government involvement play? *Sustainable Cities and Society*, 67, 102717.
- Masoumi, Seyed Rasool; Saleh Nejad, Seyed Hassan; Zabihi Zarrin Kalaei, Ali, (2015), Identifying the variables affecting the reporting of sustainability of companies listed on the Tehran Stock Exchange, *Auditing Knowledge*, 18 (70), 195-225. (In Persian).
- Navarro-Galera, A., Rodríguez-Bolívar, M. P., Alcaide-Muñoz, L., & López-Subires, M. D. (2016). Measuring the financial sustainability and its influential factors in local governments. *Applied Economics*, 48(41), 3961-3975.
- Poltorzycski, S. (1998). Creating environmental business value: achieving two shades of green (Vol. 17). *Thomson Crisp Learning*.
- Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2011). Creating Shared Value: Harvard Business Review. *From the Magazine* (January–February 2011).
- Sardana, D., Gupta, N., Kumar, V., & Terziovski, M. (2020). CSR 'sustainability' practices and firm performance in an emerging economy. *Journal of Cleaner Production*, 258, 120766.
- Sun, Y., Garrett, T. C., Phau, I., & Zheng, B. (2020). Case-based models of customer-perceived sustainable marketing and its effect on perceived customer equity. *Journal of Business Research*, 117, 615-622.
- Tseng, M. L., Lim, M. K., & Wu, K. J. (2018). Corporate sustainability performance improvement using an interrelationship hierarchical model approach. *Business Strategy and the Environment*, 27(8), 1334-1346.
- Tseng, M. L., Wu, K. J., Ma, L., Kuo, T. C., & Sai, F. (2019). A hierarchical framework for assessing corporate sustainability performance using a hybrid fuzzy synthetic method-DEMATEL. *Technological Forecasting and Social Change*, 144, 524-533.
- Wu, W., Liu, Y., Zhang, Q., & Yu, B. (2019). How innovative knowledge assets and firm transparency affect sustainability-friendly practices. *Journal of cleaner production*, 229, 32-43.

COPYRIGHTS

© 2022 by the authors. Lisensee Alzahra University, Tehran, Iran.
This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>)